

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันในชุมชนทางภาคเหนือ ผ้าทอยังคงมีบทบาทสำคัญทางสังคมและวัฒนธรรม นอกเหนือจากบทบาททางการค้าแล้ว ยังมีการนำผ้าฝ้ายทอมือมาใช้ในประเพณีพิธีกรรมต่าง ๆ รวมถึงการใช้ผ้าฝ้ายทอมือเป็นเครื่องนุ่งห่ม เป็นสิ่งของใช้สอยในครัวเรือน หรือ ใช้ในพิธีกรรมต่างของชุมชน อำเภอแม่แจ่มถือได้ว่าเป็นชุมชนหนึ่งที่มีการทอผ้าขึ้นตีนจกกันมากที่สุดชุมชนหนึ่งของภาคเหนือ ผ้าทอของแม่แจ่มมีเอกลักษณ์ในการทอหรือจกในลักษณะการคว่ำลาย ทำให้ลวดลายที่ได้สวยงาม ประณีตเฉพาะแบบไม่เหมือนใคร ผ้าขึ้นตีนจกแม่แจ่มยังถือเป็นศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นภาคเหนือ ที่สืบทอดเป็นมรดกทางวิถีชีวิต และ วัฒนธรรม การทอผ้าขึ้นตีนจกถือได้ว่าเป็นวิถีชีวิตของผู้คนที่นั่นอย่างชัดเจนที่สุด ในปัจจุบันยังสามารถพบเห็นสตรีชแม่แจ่มนุ่งขึ้นตีนจก ในงานบุญประเพณีต่าง ปัจจุบันผ้าขึ้นตีนจกแม่แจ่มได้รับการประกาศจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา ขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications) อันสามารถบ่งบอกว่าสินค้าที่เกิดจากแหล่งภูมิศาสตร์นั้นเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ผ้าทอขึ้นตีนจกที่ทอจากแหล่งอื่นจะอ้างว่าเป็นผ้าทอขึ้นตีนจกจากแม่แจ่มไม่ได้ การขึ้นทะเบียนดังกล่าวเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ใช้ให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพและรู้แหล่งผลิตอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังเป็นการคุ้มครองผู้ผลิต โดยผู้ผลิตที่มีได้อยู่ในแหล่งภูมิศาสตร์นั้น จะแอบอ้างหรือแสวงหาผลประโยชน์จากชื่อเสียงของสินค้าไม่ได้

การได้มาซึ่งผ้าขึ้นตีนจก ผ้าฝ้ายทอมือ ของอำเภอแม่แจ่ม นับว่าเป็นเรื่องยากอย่างยิ่งในปัจจุบัน อีกทั้งผ้าที่ได้มา ยังไม่สามารถยืนยันได้ว่าเป็นผ้าทอของชุมชนแม่แจ่มหรือไม่ เนื่องจากช่องทางการจัดจำหน่ายของชุมชนคือการขายผ่านทางร้านของครัวเรือน หรือ ร้านค้าของกลุ่มสตรีแม่บ้าน ใน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการเดินทางไปค่อนข้างลำบาก ลูกค้าโดยส่วนใหญ่จึงซื้อผ้าขึ้นตีนจก ฝ้ายทอมือของชุมชนแม่แจ่ม ผ่านทางพ่อค้าคนกลางเสียเป็นส่วนใหญ่ รายได้จึงตกถึงมือชาวบ้านจำนวนน้อยนิด และยังไม่สามารถยืนยันได้ว่าผ้าฝ้ายทอมือที่ได้มาเป็นของชุมชนแม่แจ่มจริง ๆ หรือไม่ เนื่องจากการหวังผลกำไรของพ่อค้าคนกลางจึงนำเอาผ้าจากที่อื่นเข้าแอบอ้างว่าเป็นผ้าจากชุมชนแม่แจ่ม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าขึ้นตีนจก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อ

เป็นการส่งเสริมศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นล้านนาของอำเภอแม่แจ่มและเป็นการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอของกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือของอำเภอแม่แจ่ม

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อออกแบบพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าขึ้นตีนจก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าขึ้นตีนจก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.3.1 ได้เว็บไซต์ที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ของกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าขึ้นตีนจก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

1.3.2 เป็นการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ของกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าขึ้นตีนจก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

1.3.3 ช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าขึ้นตีนจก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

1.3.4 ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือองค์กรธุรกิจอื่น ๆ ในอนาคต

1.4 ขอบเขต วิธีการศึกษา และ แผนการดำเนินงาน

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาและรวบรวมรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ของกลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าขึ้นตีนจก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

1.4.2 ขอบเขตด้านระบบ

คณะผู้จัดทำได้ออกแบบและระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าขึ้นตีนจก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีระบบภายในดังต่อไปนี้

- 1) ระบบหน้าร้านจะแสดงรายการสินค้า
- 2) ระบบการสั่งซื้อสินค้า
- 3) ระบบคำนวณราคาสินค้า
- 4) ระบบแจ้งการชำระเงิน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์แบบมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง กระบวนการพัฒนาระบบการทำธุรกรรม เช่น การซื้อ การขาย การประมูล การแลกเปลี่ยน หรือการโอนถ่ายสินค้า และ บริการระหว่าง กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าขึ้นตีนจก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ กับ ผู้บริโภค ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยในกระบวนการพัฒนาระบบ สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ความต้องการ ในการใช้งานระบบ เพื่อนำไปพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

